

Tannteknikerfaget både i Norge og globalt er inne i en omstillingsfase. Med økende konkurranse, også fra utlandet, og rask digital utvikling, kan det være krevende å drive spesielt tanntekniske laboratorier. Det krever nytenkning og originale løsninger for å møte fremtiden.

Tenner i Fokus ved Stein Brath har gjennom året besøkt flere laboratorier som har utviklet egenartede konsepter og spesialiserte produkter. I denne 37. artikkelen har vi intervjuet Os Tannteknikk A/S.

Intervju med Os Tannteknikk

Av Stein Brath (tekst) | st-brath@online.no og Os Tannteknikk (foto)

Det var bare en tilfeldighet som gjorde at Hanne ble tanntekniker. Hun skulle bli sykepleier eller radiograf. Etter artium fikk hun seg av den grunn jobb på Ullevål sykehus som laboratorieassistent for å få praksis. Hun jobbet også litt på kjevekirurgisk poliklinikk. Der traff hun noen tannleger som også drev privat praksis. De fortalte at de trengte gode tannteknikere.

Det ble til at hun begynte å lese litt om tannteknikeryrket. Da hun så på seg selv som en kreativ person, endte hun opp med å sende inn en søknad på tannteknikerlinjen på Sogn Yrkesskole, og hun kom inn. Hun startet på tannteknikerutdanningen høsten 1985.

Etter endt utdanning ble det kjærlighet og ekteskap, og så endte de opp i Os. Her trives de i rolige naturskjønne omgivelser og lett adkomst til Bergen om trangen til en bytur skulle bli stor.

Hanne startet eget tannteknisk laboratorium for 27 år siden. Den første tiden hadde hun en medeier, men etter 7 år avsluttet de samarbeidet. Hun har siden drevet alene helt fram til i år. Hun har i disse dager tatt inn en ny medeier. Hun heter Linda Birkeland og har arbeidet på Os Tannteknikk i mange år.

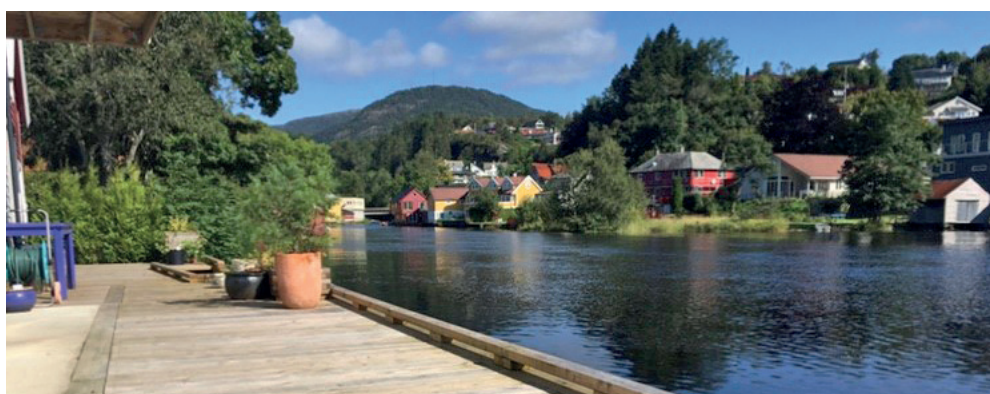
Os Tannteknikk er et fullservicelaboratorium. De startet med en liten Picolo-skanner og har nå hatt sin egen fresemaskin i over tre år. Nå jobber de kontinuerlig med å holde seg oppdatert, men er litt avventende før de investerer.

Hanne føler at de har funnet sin måte å drive laboratoriet på. De prøver å være flinke til å profilere seg og informere både gamle og nye kunder hva de er gode på. Dette har fungert bra, og de har mye å gjøre og har også utvidet noe. De er i dag fem ansatte på Os Tannteknikk, og har også en tanntekniker som leier arbeidsplass.

Hanne forteller at de også har merket importen. Da Vestland fylkeskommune lyste ut et anbud på tanntekniske produkter og tjenester mistet de en hel del kunder, men de har fått nye privatkunder.

På Os Tannteknikk er de ikke så glade i importen, men som Hanne sier; så kan de ikke bare sitte og irritere seg over kollegaer og den måten de velger å drive på. Det er bedre å bruke energien på å vise hvordan vi driver, vise hva vi står for og hvem vi er. Men man vet jo aldri, kanskje man blir tvunget til å drive med import en dag for å overleve, men vi satser på å klare oss uten, sier Hanne.

Hanne mener at det bør være konkurranse på like premisser mellom import og norskprodusert. Det føler hun at det ikke er i dag. De som bygger opp importfirmaene er dyktige folk som kan mye om økonomi og regelverk. De finner «smutthull» i lovverket. Norskprodusert tannteknikk må forholde seg til moms på en annen måte, vi må følge norsk lovverk, vi må ha autorisasjon og følge direktivet om medisinsk utstyr. Det blir med andre ord mer administrasjon på norskproduserte tenner.

Hanne mener at forbundet må bli flinkere til å informere ut til det norske folk om hva som foregår. Hun er heller ikke fremmed på å være med på et slikt utspill. Forbundet har jo også interesse av å få de store laboratoriene som også driver med import som medlemmer, men det må være mulig å få ut informasjon om import på en saklig måte.

Etter å ha snakket med kollegaer som arbeider på store norske laboratorier understreker Hanne at også de ønsker å produsere tenner i Norge, men det er ikke tema fordi kundene etterspør billigere produkter fra Østen. Mange tannleger informerer om hvor tannstatningen de får er produsert, men det er langt igjen til full åpenhet.

For en tid tilbake var Hanne på et møte med administrasjonen fra den offentlige tannhelsetjenesten i regi av Vestland fylkeskommune. Da tok de opp blant annet den menneskelige siden av importen. For det er ofte de svakeste pasientgruppene som går til Den offentlige tannhelsetjenesten. Det være seg minstepensjonister, uføretrygdet m.m. Fra fylkeskommunen fikk de da tilbakemelding på at det er budsjettene som bestemmer hvor de skal sende sine tanntekniske ar-

beider. De klarer ikke å se ringvirkningene av denne politikken.

Vi betaler skattepenger til staten for å bli ivaretatt og så får den mest trenge pasientgruppen dårligst service og en yrkesgruppe velges bort. Kan dette være riktig?

Det er viktig at staten tenker norske arbeidsplasser, og at skattepengene beholdes i landet vårt. I disse «koronatider» merket man også at det er viktig å ha et lokalt alternativ. Flere av laboratoriene som lever hovedsakelig av import er såkalte grønne bedrifter. Hvordan kan et laboratorium som sender avtrykene sine halve jorden rundt med fly for å få produsert sine tenner kalle seg grønn bedrift? Hvor er det klimavennlige i dette?

Tidligere måtte også norske tannteknikere sende deler av produksjonen utenlands. På Os Tannteknikk sendte de avanserte fresearbeider til Spania. Dette har de nå sluttet med, og freser nå på et laboratorium i Norge. Resultatet er bedre produkter og enklere kommunikasjon. Det er ikke til å komme fra at man kommuniserer bedre på morsmålet, og da tannleger og tannteknikere snakker sammen om kompliserte ar-

beider og arbeidsoppgaver bør kommunikasjonen være optimal.

Hanne sier at hun ikke er imot konkurranse, og at det virker skjerpene. At noen kommer og tar kundene må man til tider akseptere, og stå på med de ressursene man har for å vinne dem tilbake.

Man kommer ikke utenom koronatiiden. På Os Tannteknikk synes de at de har kommet greit gjennom denne tiden. I hvert fall hittil. De tok noen grep umiddelbart og er fornøyd med den hjelpen de har fått. Forbundet var tidlig ute med gode råd, og takket være en god regnskapsfører som var godt oppdatert har dette gått bra.

Hanne har vært medlem i Hordaland Tannteknikerforening i mange år. Beklagelig nok er foreningen lagt ned, men de har et lite styre hvor Hanne er med. De sørger for litt sosial kontakt. I våres prøvde de å få til et sosialt arrangement, men det måtte avlyses pga. koronaen.

Ellers er de ansatte positive til fremtiden og produksjon av norsk tannprotektikk.